

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Analytická geometrie
Název učebního materiálu:	Odchylka přímk v E3
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_M0104
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	3. ročník vyššího gymnázia
Autor:	Jaroslav Hajtmar
Datum vytvoření:	27.1.2014
Datum ověření ve výuce:	3.4.2014
Druh učebního materiálu:	prezentace
Očekávaný výstup:	Student si dělá poznámky k probíranému tématu
Metodické poznámky:	Materiál je určen jako osnova výkladu nového učiva resp. pro účely opakování

Odchylka přímek v E3

Jaroslav Hajtmar

27.1.2014

Odchylka přímek v E_3

Známe:

vzájemná poloha přímek v E_3 (totožné, rovnoběžné, různoběžné, mimoběžné)

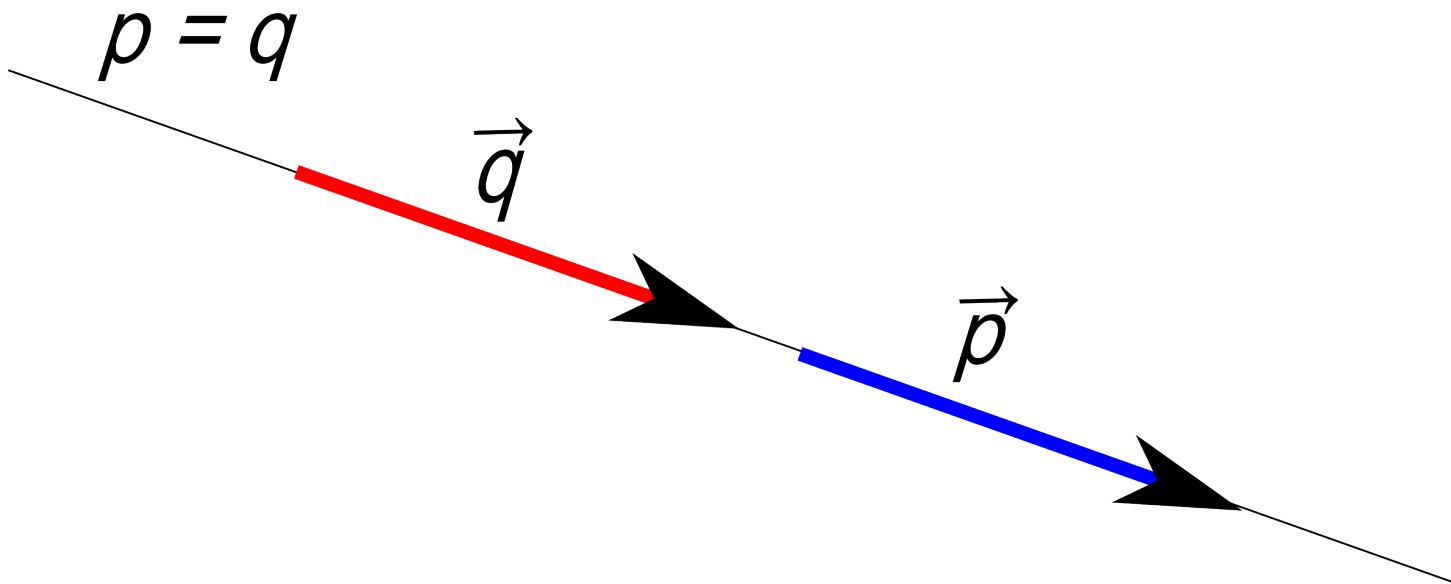
DEF. Odchylka přímek p a q je odchylka jejich směrových vektorů $\vec{p}$, $\vec{q}$. Odchylka rovnoběžných (resp. totožných) přímek je 0° .

Odchylku určujeme stejně jako u přímek v E_2 :

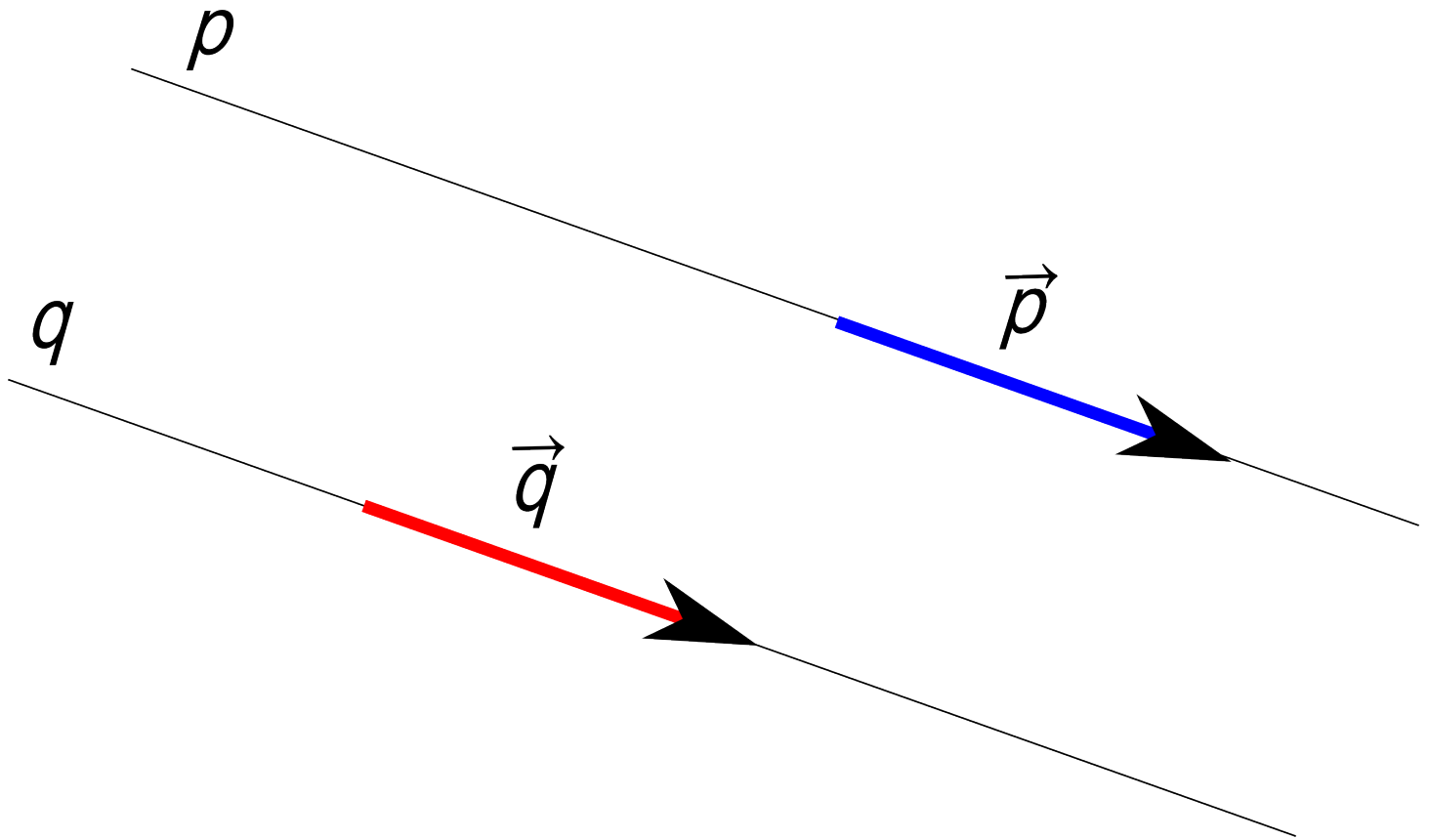
$$\cos \varphi = \frac{|\vec{p} \cdot \vec{q}|}{|\vec{p}| \cdot |\vec{q}|}$$

POZOR! Je třeba důsledně odlišovat zadání úloh typu „Určete úhel vektorů“ a „Určete odchylku přímek (vektorů)“.

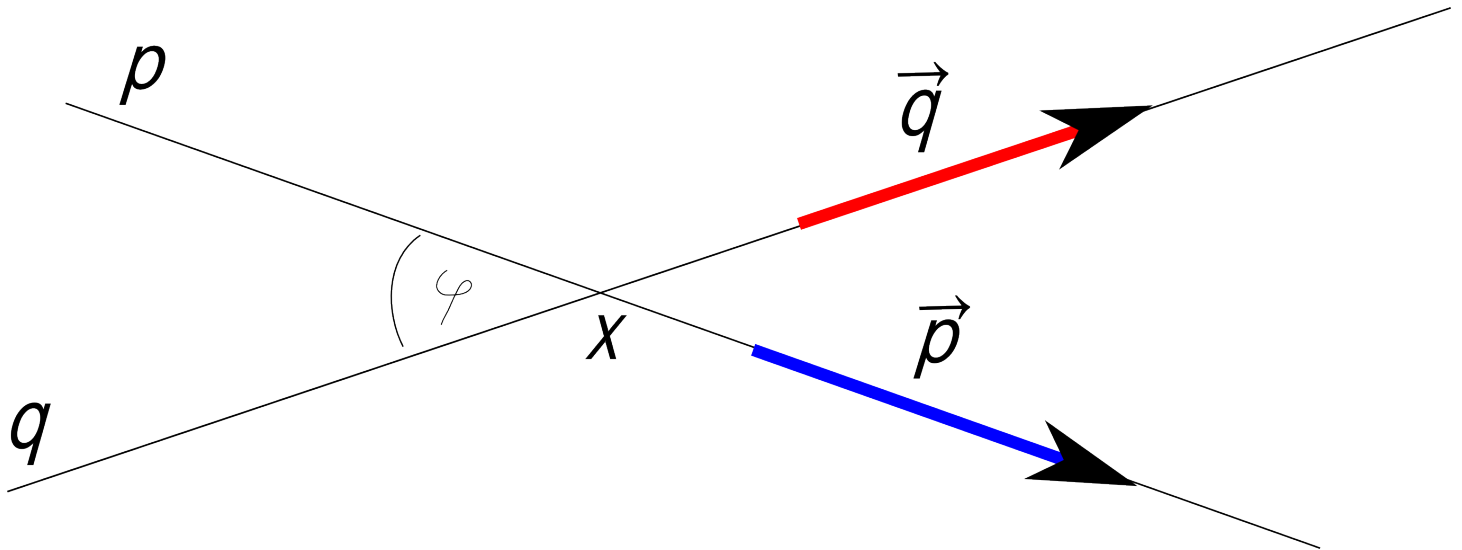
Odchylka totožných přímek je rovna 0°

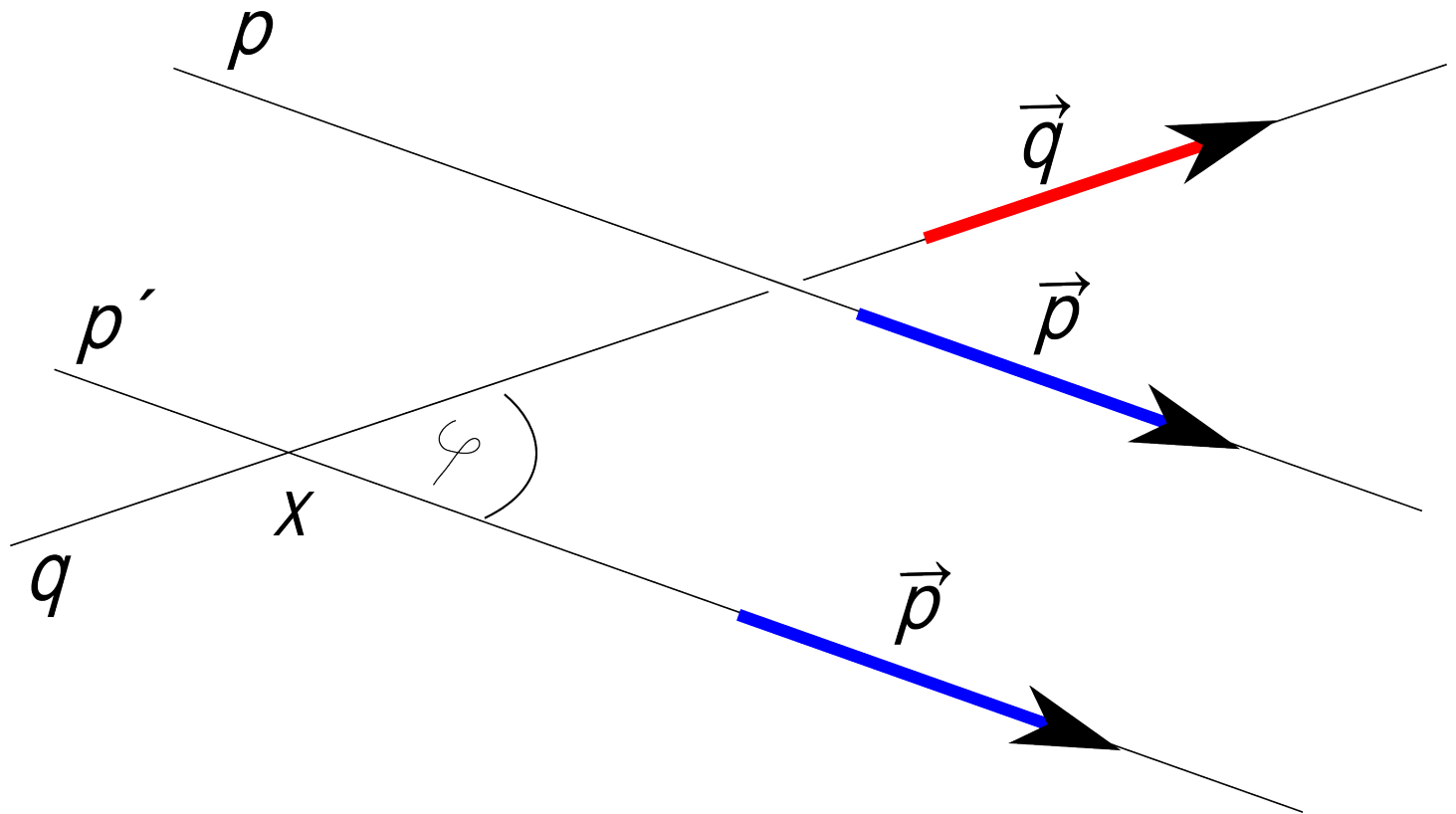
Odchylka rovnoběžných přímek je rovna 0°

Odchylka různoběžných přímek je
odchylka jejich směrových vektorů

Odchylku mimoběžek převádíme na odchylku různoběžek

Úloha 1:

Vypočítejte odchylku přímek:

$$p = \{[2 + t, t, 7 - 2t]; t \in \mathbb{R}\}$$

$$q = \{[4 - k, 5, 3 + k]; k \in \mathbb{R}\}$$

Úloha 2:

Jsou dány body $A [2, -2, 1]$, $B [0, 2, 1]$, $C [9, -6, 6]$.

V trojúhelníku ABC vypočítejte:

a) úhel α

b) odchylku přímek AC , BC

Úloha 3:

Vypočítejte odchylky přímky $p = \{[1 + 3t, 2 - t, 4t]; t \in \mathbb{R}\}$ a souřadných os o_x , o_y a o_z .

Úloha 4:

Je dán bod $A [2, -1, 0]$ a přímka $p = \{[3 + t, 1 - t, -3] ; t \in \mathbb{R}\}$. Na přímce p najděte bod M tak, aby odchylka přímek AM a p byla:

a) 90°

a) 60°

Úloha 5:

Vypočítejte odchylku osy o_x a průsečnice rovin:

$$\rho : 2x + y - z + 3 = 0$$

$$\sigma : x + y - 5 = 0.$$

DOMÁCÍ ÚLOHA:

Petáková – str. 119, cv. 46, 47

Použité materiály a zdroje

- Petáková, RNDr. Jindra. Matematika: Příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Dotisk 1.vydání. Praha: Prometheus, 2003. 303 s. ISBN 8071960993.
- Archiv autora